

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35791
Nom: Literatura (2a llengua): portuguesa
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - Grau Estudis Anglesos	Literatura de Formació Bàsica (C1)	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Literatura de Formació Bàsica (C1)	OPTATIVA
1003 - Grau Estud. Hispànics, Lleng.Espan.i Literat.	Literatura de Formació Bàsica (C1)	OPTATIVA
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Literatura de formació bàsica portuguesa	OPTATIVA
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Literatura de formació bàsica portuguesa	OPTATIVA
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Literatura de FB (C1)	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ALVAREZ SELLERS MARIA ROSA

RESUM

1 Assignatura d'accés al Minor a "Llengua portuguesa i les seves Literatures" inclosa al Mòdul "Formació general filològica", a la Matèria "Literatura" (6 crèdits ECTS, 2n curs, 2n quadrimestre). Aquest Mòdul inclou també, a la Matèria "Idioma", l'assignatura "Llengua portuguesa I" (6 crèdits ECTS, 2n curs, 1r

quadrimestre).

2 És una assignatura de caràcter obligatori del mòdul de Formació Bàsica dels graus filològics que s'ofereix juntament amb altres literatures de segona llengua amb caràcter optatiu.

3 En aquesta assignatura s'abordarà l'estudi i l'anàlisi dels principals moviments literaris i autors de la literatura en llengua portuguesa des del període medieval al clàssic: context històric, caracterització de gèneres i temes, autors representatius, obres destacades.

4 En *Literatura (2a Llengua) Portuguesa*, l'alumnat començarà el seu aprenentatge de la literatura portuguesa amb un enfocament integral que no sols els permetrà desenvolupar competències crítiques i literàries bàsiques, sinó també contribuir al seu benestar personal i social, en línia amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'ONU. Esta assignatura contribuïx als següents Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS): ODS 3 : "Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tots en totes les edats", ODS 4: "Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tots" i ODS 5: "Igualtat de gènere".

Este curs està dissenyat perquè l'alumnat no sols aprenga coneixements bàsics de literatura portuguesa, sinó que també es forme com a ciutadania global conscient i compromesa amb els principis de sostenibilitat i equitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Es recomana haver aprovat o estar matriculat a l'assignatura "Llengua Portuguesa I" (6 crèdits ECTS, 2n curs, 1r quadrimestre).

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Conèixer i aplicar els corrents i metodologies de la teoria i crítica literàries.

Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la

multiculturalidad.

Posseir capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

Tema 1: Literatura galaico-portuguesa medieval: poesia.

Literatura galaico-portuguesa medieval: poesia.

- a) Cantiques d'amor.
- b) Cantiques d'amic.
- c) Cantiques satíriques.

Tema 2: Literatura portuguesa medieval: prosa.

Literatura portuguesa medieval: prosa.

- a) Historiografia.
- b) Cròniques: Fernão Lopes.

Tema 3: Literatura portuguesa clàssica: teatre.

Literatura portuguesa clàssica: teatre.

Teatre renaixentista: Gil Vicente.

- a) Farses.
- b) Moralitats.
- c) Comèdies.

Entremesos ibèrics: *A campainha encantada* i *Dia de compadres*.

Tema 4: Literatura portuguesa clàssica: poesia.

Literatura portuguesa clàssica: poesia.

Poesia renaixentista: Luís de Camões.

- a) Poesia èpica: *Os Lusíadas*.
- b) Poesia lírica: sonetos.
- c) Teatre.

Aquests continguts es plasmaran en els resultats d'aprenentatge següents:

1. Coneixement dels principals moviments literaris, obres i autors de la literatura portuguesa medieval i clàssica.
2. Reforç de la capacitat per a llegir, interpretar i analitzar obres de la literatura estudiada en la seua llengua original.
3. Reforç de la capacitat per a desenvolupar per escrit una reflexió crítica i sintètica sobre aspectes de la literatura portuguesa medieval i clàssica.
4. Reforç de les competències comunicatives en llengua portuguesa.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	40,00
Preparació de classes	30,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

A) Activitats formatives presencials: la docència presencial consta setmanalment de dos sessions (4 hores) que combinen les explicacions teòriques amb la pràctica oral i escrita, que serviran de complement i reforç de les classes teòriques.

1) Classes teòriques: sobre cadascun dels temes del programa, seguint el desenvolupament puntual especificat per a cadascun en el temari. El docent exposarà els continguts essencials i explicarà la manera com han de ser abordats per l'alumnat.

2) Classes pràctiques: lectura, explicació, comentari i anàlisi de textos medievals i clàssics de la literatura portuguesa, contribuint així a l'assimilació de les competències lingüístiques i comunicatives i al desenvolupament de la comprensió oral i escrita de la llengua objecte d'estudi mitjançant exercicis adequats al respecte.

Altres activitats:

Tutories per resoldre dubtes que puguem sorgir tant a les classes teòriques com a pràctiques, així com per orientar en la realització de treballs o activitats relacionades amb els continguts del curs.

B) Activitats formatives no presencials: estudi i treball autònom destinat a la preparació de les classes i dels exàmens.

L'assignatura participa en el projecte d'Innovació Docent "Ressonat amb ECO més enllà de las aulas", convocatòria SFPIE 2025-2026. Aquest projecte és continuació del projecte d'Innovació Docent "ECO, ODS i emprenedoria des del Minor d'Àrab", núm. 3309414 de la convocatòria de projectes docents del SFPIE 2024-2025.

AVALUACIÓ

L'avaluació constarà de dues parts (1a i 2a convocatòria):

Tipus d'avaluació	% sobre nota final
a) Examen escrit	70%
b) Assistència, participació i treball personal	30%

La nota obtinguda a la part B serà vàlida per a ambdues convocatòries. Activitat no recuperable.

En aquesta assignatura les proves d'avaluació orals i escrites (exàmens, treballs individuals, anàlisi de textos, control de lectures o altres) serviran per avaluar l'assimilació de coneixements teòrics i pràctics de literatura portuguesa, l'adquisició de les competències requerides i el desenvolupament progressiu de les destreses comunicatives en llengua portuguesa.

L'examen escrit constarà de dues parts:

1) Preguntes de desenvolupament i reflexió crítica sobre els temes, gèneres, obres i autors explicats a classe.

2) Control de lectures: preguntes sobre els llibres de lectura obligatòria.

criteris d'avaluació

Teoria

- Coneixement crític i bibliogràfic dels principals gèneres, moviments literaris, obres i autors de la literatura portuguesa medieval i clàssica.
- Assimilació dels continguts dels llibres de lectura obligatòria.

Pràctiques

- Capacitat per llegir, interpretar i analitzar obres de la literatura portuguesa medieval i clàssica traduïdes o en la seva llengua original a mesura que l'adquisició i el desenvolupament de les destreses comunicatives ho permeta.
- Capacitat per desenvolupar per escrit una reflexió crítica, raonada i sintètica sobre temes, gèneres, moviments literaris, autors i obres de la literatura portuguesa medieval i clàssica.
- Reforç de les competències comunicatives en llengua portuguesa.

Lectures de caràcter obligatori:

Tema 1: Literatura galaico-portuguesa medieval: poesia.

Alvar, Carlos y Beltrán, Vicente, *Antología de la poesía gallego-portuguesa*, Madrid, Alhambra, 1989.

Tema 2: Literatura portuguesa medieval: prosa.

Lopes, Fernão, *Crónica de D. João I*, en *Crónicas de Fernão Lopes*, Lisboa, Ulisseia, 1993.

Tema 3: Literatura portuguesa clàssica: teatre.

Vicente, Gil, *Auto da Barca do Inferno*, en *Teatro de Gil Vicente*, Lisboa, Ulisseia, 1987.

Vicente, Gil, *Don Duardos*, en *Teatro renacentista*, Madrid, Espasa-Calpe, 1990.

Anònim, *Entremez da Campainha Encantada*.

Anònim, *Entremez do Dia de Compadres*.

Tema 4: Literatura portuguesa clàssica: poesia.

Camões, Luís de, *Poesia lírica*, Lisboa, Ulisseia, 1988. (Sonetos)

Camões, Luís de, *Los Lusíadas*, Madrid, Cátedra, 1986.

L'honestedat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la compisició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres), excepte si la seua utilització forma part dels continguts de l'assignatura i està autoritzada pel professorat que la impartix.

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. *Lírica profana galego-portuguesa: Corpus completo das cantigas medievals con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica*, Mercedes Brea (Coord.), Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, Centro de Investigacions Lingüísticas e Literarias Ramón Piñeiro, 1999.
- Barata, José Oliveira. *História do Teatro Português*, Lisboa, Universidade Aberta, 1991.
- Bernardes, José Augusto Cardoso, *História crítica da literatura portuguesa. Humanismo e Renascimento*, Lisboa, Verbo, vol. II, 1999.
- Buescu, Maria Leonor Carvalhão. *Literatura Portuguesa Clássica*, Lisboa, Universidade Aberta, 1992.
- Buescu, Maria Leonor Carvalhão. *Literatura Portuguesa Medieval*, Lisboa, Universidade Aberta, 1989.
- Cidade, Hernani. *Lições de cultura e literatura portuguesas*, Coimbra, Coimbra Ed., 1984.
- Coelho, Jacinto do Prado. *Dicionário de Literatura (Portuguesa, Brasileira, Galega, Estilística)*,

Porto, Figueirinhas, 1985.

- Correia, Natália. *Cantares dos Trovadores Galego-Portugueses*, Lisboa, Estampa, 1978.
- Dias, Aida Fernanda, *História crítica da literatura portuguesa. Idade Média*, Lisboa, Verbo, vol. I, 1998.
- Gavilanes, José Luis y Apolinário, António. *Historia de la literatura portuguesa*, Madrid, Cátedra, 2000.
- Lapa, M. Rodrigues. *Lições de literatura portuguesa*, Coimbra, Coimbra Editora, 1981.
- Marcos, Ángel y Serra, Pedro. *Historia de la literatura portuguesa*, Salamanca, Luso Española de Ediciones, 1999.
- Pires, Maria Lucília Gonçalves y Carvalho, José Adriano de, *História crítica da literatura portuguesa. Maneirismo e Barroco*, Lisboa, Verbo, vol. III, 2001.
- Rebello, Luiz Francisco, *História do teatro português*, Publicações Europa-América, Lisboa, 1989.
- Saraiva, José Hermano, *História concisa de Portugal*, Mem Martins, Publicações Europa-América, 2003.
- Saraiva, António José y Lopes, Óscar. *História da Literatura Portuguesa*, Porto, Porto Editora, s/d.
- Simões, João Gaspar. *Perspectiva histórica da ficção portuguesa*, Lisboa, Publicações Dom Quixote, 1987.